

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:31

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:31

Tisdagen den 21 mars

1 § Europeiska rådet

Statsminister Göran Persson

Information och samråd inför Europeiska rådets möte den 23 och 24 mars 2006

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar alla välkomna, särskilt statsministern med medarbetare, till dagens öppna sammanträde vid riksdagens EU-nämnd. I dag har statsministern kommit till nämnden för att informera och samråda inför kommande toppmöte mellan EU:s regeringschefer. På dagordningen står olika frågor som tillväxt i Europa, energipolitik, jämställdhetspakt.

Jag kommer att först ge ordet till statsministern för en inledning. Därefter får ledamöterna ställa frågor, tre till fyra partier i varje omgång, innan statsministern får svara och kommentera.

Jag räknar med att vi håller på i en och en halv timme; jag kommer senast att bryta kvart i elva och det bör räcka till åtminstone två inlägg per parti.

Anf. 2 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr ordförande! Årets första möte med Europeiska rådet kommer, som brukligt, att fokusera på hur vi skapar en konkurrenskraftig ekonomi med social trygghet och en hållbar miljö i Europa, alltså den så kallade Lissabonstrategin.

Dessutom ska rådet diskutera energifrågan med fokus på hur vi som enskilda länder och gemensamt möter våra energibehov i en tid av växande tryck på de globala energiresurserna. Några utrikespolitiska frågor står i dagsläget inte på stats- och regeringschefernas dagordning. Däremot diskuterar utrikesministrarna vid sin separata middag EU:s fortsatta utvidgning. Dessutom kommer finansministrarna att diskutera det som brukar kallas för *flexicurity*.

Jag vill börja med Europas konkurrenskraft och ekonomi.

I mars 2005 gjorde rådet en översyn av Lissabonstrategin efter dess fem första år. Ett av de viktigaste resultaten var att varje medlemsland skulle ta fram nationella handlingsplaner för Lissabonstrategin. Så har nu skett. Vi delar kommissionens positiva bedömning av dessa program. Medlemsstaterna har tagit uppgiften på allvar, och handlingsplanerna är ofta offensiva och ambitiösa.

Dessutom märker vi att samarbetet med handlingsplanerna har förstärkt en redan tidigare tydlig trend: Ju längre arbetet med strategin pågår, desto starkare avtryck gör den på de nationella politiska dagordningarna. I många medlemsstater syns tydliga framsteg på områden som livslångt lärande, förenkling av regler för att starta och driva företag, satsning på forskning och utveckling, en aktiv arbetsmarknadspolitik och en utbyggd barnomsorg.

För mig är det särskilt glädjande att notera den vikt som miljöfrågorna får i de nationella handlingsplanerna. Det var Europeiska rådets möte i Stockholm som gav Lissabonstrategin en miljödimension. Detta har förblivit en hjärtefråga för den svenska regeringen.

När jag mötte EU-nämnden inför förra årets vårtoppmöte sade jag att det kunde kännas lite ensamt att argumentera för en miljödriven tillväxt. Bakgrunden var en tendens hos vissa inom EU att betona den ekonomiska dimensionen i Lissabonstrategin till förfång inte minst för miljöaspekterna.

Nu konstaterar jag att vår argumentation väcker alltmer gehör. Politiskt verkar den tredimensionella ansats som Sverige målmedvetet har försvarat vinna ökad acceptans. Kommissionen noterar i sin utvärdering att flertalet medlemsstater söker utnyttja synergieffekter mellan tillväxt och skydd av miljön. Alla inkluderar åtgärder för att främja en förnybar energi i sina handlingsplaner.

Också när det gäller jobben har framsteg gjorts. Under åren 2000–2005 har drygt nio miljoner nya jobb skapats inom de 15 EU-länder som lanserade strategin. Det har lyft den totala sysselsättningsgraden till drygt 65 %. Mer än tre fjärdedelar av de nya jobben har gått till kvinnor, och målet om 60 % sysselsättningsgrad för kvinnor år 2010 är fullt möjligt att nå.

Tvärtom mot vad de flesta tror har EU också haft en bättre sysselsättningsutveckling än USA under Lissabonstrategins fem första år. Samtidigt har bnp per capita vuxit i samma takt som den amerikanska.

Men bilden av Lissabonstrategin är inte entydig. I många fall ser vi att det har gått trögt att genomföra fattade beslut. Även om utvecklingen har varit positiv på i stort sett alla områden där vi har gemensamma mål har takten inte varit tillräckligt snabb för att målen ska kunna nås till 2010.

Även på de områden inom Lissabonstrategin där EU-beslut är bindande för medlemsstaterna är resultaten blandade. Goda framsteg har till exempel gjorts för att skapa en inre marknad för telekommunikationer, energi och finansiella tjänster. Men eftersläpningar på andra områden försvagar strategins trovärdighet. Allvarigast är kanske att enighet inte har kunnat nås kring ett gemenskapspatent.

Samtidigt ska vi inte glömma att en stor del av EU:s tillväxtproblem sedan 2000 har haft konjunkturpolitiska orsaker. De strukturreformer som Lissabonstrategin främst bygger på bör få verka under flera år för att ge tydliga resultat. Där har vi måttstocken, som ni vet, att penningpolitiska insatser fungerar direkt i ekonomin, finanspolitiska fungerar ofta på tolv månaders sikt och de strukturpolitiska på 36–48 månaders sikt. Det är inte några kvicka resultat.

Nu ljusnar dock de ekonomiska utsikterna för Europa. Tillväxten är på väg upp, och prognoserna talar om drygt två miljoner nya jobb per år

de närmaste åren. Det ger ett gott utgångsläge för att förverkliga de ambitiösa mål som flertalet medlemsländer har satt upp för sina nationella handlingsplaner för tiden fram till 2008.

När EU:s stats- och regeringschefer möttes i Hampton Court i oktober i fjol talade vi om hur Europa kan dra fördelar av globaliseringen. Vi talade om behovet av att kombinera flexibilitet i våra ekonomier med social trygghet och en god miljö. Vi identifierade också ett antal områden som särskilt borde prioriteras. Denna diskussion ser vi återspeglad i årets rapport från kommissionen till vårt toppmöte. Kommissionen föreslår särskilt fokus på fyra områden. För det första utbildning, forskning och utveckling. För det andra ett mer företagsvänligt klimat, inte minst för små och medelstora företag. För det tredje ökad sysselsättningsfrekvens för prioriterade grupper, i synnerhet kvinnor, ungdomar och äldre, samt för det fjärde energifrågan.

Från svensk sida vill vi i toppmötets slutsatser särskilt lyfta fram vikten av livslångt lärande, där vi har ett gemensamt EU-mål, liksom att alla medlemsstater senast 2007 ska ge arbetslösa ungdomar praktikplatser, beredskapsjobb eller utbildning inom sex månader, och 2010 ha nått målet att göra det inom 100 dagar.

Vi ser också mycket positivt på idén att den administrativa starttiden för att etablera ett nytt företag inte ska vara mer än en vecka senast 2007, även om jag där måste säga att någonstans går också där gränsen för vad som är administrativt möjligt och rimligt. Det finns också ett legitimt behov från samhällets sida av uppföljning av administrativa system, exempelvis skattesystemet. Det finns alltså inbyggda konflikter i detta. Men en vecka är en mycket djärv målsättning.

Ett område som den svenska regeringen anser hittills inte givits den framskjutna position på europeisk nivå som vore motiverat är jämställdheten mellan kvinnor och män. För oss är detta en rättvisefråga samtidigt som de ekonomiska vinsterna med en aktiv jämställdhetspolitik är uppenbara i ljuset av de demografiska utmaningar som Europa står inför.

Jag har därför tillsammans med fem andra stats- och regeringschefer lanserat ett initiativ till en jämställdhetspakt. Pakten har som mål att undanröja skillnader mellan kvinnor och män vad gäller sysselsättning, arbetsvillkor och social trygghet samt att skapa förutsättningar för män och kvinnor att kombinera familjeliv och jobb. Jämställdhetsperspektivet ska stärkas inom ramen för Lissabonstrategin genom bland annat tydligare statistik och rapportering. Om jag inte missminner mig hade vi en diskussion om detta med nämnden inför mötet i Hampton Court. Nu har vi alltså kommit så här långt, och det här kommer troligtvis in i slutsatserna som en europeisk strategi. Så kan det gå om man ligger på, om jag uttrycker mig så.

Pakten har väckt stort intresse, och utsikterna för att få stöd på toppmötet verkar, som jag sade, goda.

Herr ordförande! Europeiska rådet kan förväntas ge en signal inför det fortsatta arbetet med tjänstedirektivet. Vi har vid tidigare toppmöten talat om betydelsen för Europas ekonomi av en utvecklad tjänstemarknad. Men vi har också betonat att hänsyn måste tas till att enskilda länder har utvecklat olika ordningar för exempelvis arbetsrätt och social trygghet. Som nämnden känner till har Europaparlamentet efter den första

2005/06:31

21 mars

läsningen av förslaget nyligen röstat fram vad de uppfattar som en rimlig kompromiss. I stora stycken tycker jag att parlamentet har hamnat rätt.

Nu väntas kommissionen inom kort lägga fram ett reviderat förslag till tjänstedirektiv för fortsatt diskussion bland medlemsstaterna. Att toppmötet i det skedet ger en signal om att vi anser att parlamentets kompromiss bör vara vägledande i det fortsatta arbetet tycker jag är väl motiverat.

Herr ordförande! Energifrågan blir ett av toppmötets viktigaste ämnen. Den kommer att diskuteras vid stats- och regeringschefernas middag på torsdagkvällen, och jag förväntar mig relativt omfattande slutsatstexter på energiområdet. Jag välkomnar detta.

Hur vi tryggar våra samhällens energibehov på ett långsiktigt hållbart sätt är en ödesfråga för alla EU:s medlemsländer. Vi står alla inför samma realitet: höga och fluktuerande energipriser, ökad global efterfrågan, klimatförändringar till följd av användningen av fossila bränslen, ökat importberoende och en bristfällig spridning av risker och otillräckliga satsningar på energieffektivisering och förnyelsebar energi. Så kan energipolitiken i Europa beskrivas. Det är en ganska dystert beskrivning.

Diskussionen vid toppmötet är därför mycket angelägen. EU och dess medlemsländer behöver förhålla sig mer strategiskt och samlat till energifrågan. När vi talar om en ny energipolitik för EU är det dock viktigt att ha grundförutsättningarna klara för sig. Det finns ingen rättslig grund för en gemensam EU-politik i traditionell mening.

Däremot har vi redan tidigare gemensamma mål på tre områden: försörjningstrygghet, konkurrenskraft och miljöskydd. Vi behöver skapa bättre samverkan mellan dessa tre dimensioner.

Att enskilda länder bestämmer över sina egna energiresurser och att frågan om energimix är en nationell angelägenhet råder det bred enighet om inom EU. Att ändra kompetensfördelningen mellan medlemsländerna och gemenskapen är således icke aktuellt.

Vad Europeiska rådet kan och bör göra är dock att ange strategiska prioriteringar på energiområdet. Kommissionen presenterade för ett par veckor sedan en energipolitisk grönbok som uppföljning till Hampton Court-mötet i höstas. Under det kommande året förväntas denna omsättas i mer konkreta förslag, sannolikt i form av en så kallad strategisk energiöversyn.

För svenskt vidkommande finns ett par aspekter som jag särskilt vill lyfta fram i diskussionen om energin.

För det första: Den förnyelsebara energin behöver utvecklas. Det kan gärna ske med hjälp av specifika och gradvis mer ambitiösa mål för dess andel av det totala energiutbudet. Förnyelsebar energi kan på en och samma gång uppfylla EU:s samtliga tre mål: försörjningstrygghet, miljöhänsyn och konkurrenskraft. Med ökad inhemsk energiproduktion minskar beroendet av energiimport. Dessutom behövs den förnyelsebara energin för att kunna fasa ut den för klimatet skadliga oljan och gasen – och kolet, skulle jag kunna lägga till. Inhemsk energiproduktion kan också skapa viktiga arbetstillfällen, inte minst på den europeiska landsbygden, för produktion av bioenergi. Ett hårt trängt europeiskt jordbruk kan ha en ny möjlighet till en basproduktion när livsmedelsproduktionen inte längre är konkurrenskraftig.

För det andra: Våra samhällen behöver hushålla bättre med energin. I första hand handlar det om att hålla nere kostnaderna och inte slösa med ändliga resurser. Energieffektivisering är dessutom en möjlighet och inte alls den ekonomiska hämsko som den ibland framställs som. Utvecklandet av mer miljövänlig och energisnål teknik är en investering i framtiden som kommer att stärka EU:s internationella konkurrenskraft.

För det tredje: Vi behöver på ett mer samlat sätt lyfta fram energifrågan i våra relationer med aktörer utanför EU, med energiproducenter, transitländer, grannar eller internationella organisationer. Både producenter och konsumenter har intresse av stabila förhållanden på den internationella energimarknaden. En del däri är att diversifieringen av den europeiska energiimporten behöver öka och riskerna med ett ensidigt beroende av enstaka energiproducenter eller energislag därmed minska. Detta är ett problem som vi minns att Ukraina och Georgien kände av i förhållande till Ryssland vid nyåret. Men också enskilda EU-länder är helt beroende av exempelvis import av naturgas.

Herr ordförande! Energifrågan spänner, som framgår, över en bred uppsättning frågeställningar om möjliga åtgärder. Vi lär få anledning att återkomma till nämnden under det kommande året för att mer i detalj diskutera EU:s energipolitik.

Med detta är jag och mina två medarbetare beredda att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 CARL B HAMILTON (fp):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen. Jag tänkte fokusera på energifrågan.

I statsministerns genomgång pekade han på olika problem. Jag skulle vilja säga att det som nu har gett den här frågan en extra skjuts naturligtvis är det som statsministern avslutade med, nämligen gasenergikrisen vid nyår, då Ryssland stängde av gasen till Ukraina och Moldavien som sedan spred sig till ett antal EU-länder. Det har gett ett helt annat fokus än tidigare på frågan om försörjningstrygghet och strävan efter alternativa producenter och energislag.

Men det som förvånar mig är först och främst att när statsministern alldeles på slutet går in och redovisar detta så är det bara ett referat. Statsministern redovisar ingen svensk position. Men vad vill Sverige beträffande Ryssland? Vad vill Sverige i frågan om EU:s externa energipolitik gentemot Ryssland? Det är ju det som är kärnfrågan. Där har Sverige ett antal egenintressen på kort sikt. Vi ska bli mer beroende av elimport från Ryssland, enligt vissa planer, och kanske ha en gasledning från Ryssland till Tyskland med en grenledning till Sverige. Hur ställer sig statsministern till detta? Detta är våra nationella problem i sammanhanget.

När statsministern beskriver den europeiska energisituationen gör han det utifrån ett väldigt svenskt perspektiv, och det kan man inte anklaga en svensk statsminister för att ha. Men på ett europeiskt möte kanske man ska ha ett något mer europeiskt perspektiv på frågan om kärnkraft. Jag är ju folktoppartist, så det är inte förvånande att jag tar upp den. Folkpartiet har ju fått en oväntat stark hjälp i frågan om kärnkraften i Europa av Vladimir Putin. Det är bara att konstatera att det är få som har, som han, förmått länder att fokusera på energiförsörjningen och utbyggd kärnkraft.

Det har också goda miljöeffekter. Som statsministern säger är koldioxidutsläppen nära noll, till exempel. I länder som Finland bygger man ut kärnkraften. I Baltikum planeras kärnkraftverk liksom i Polen, Storbritannien, Nederländerna och kanske i några länder som jag har glömt bort. Har Sverige ingen åsikt i frågan om kärnkraft, dess önskvärdhet och dess roll i en europeisk energimix? Vad tänker statsministern säga i den frågan?

Anf. 4 SYLVIA LINDGREN (s):

Det är ingen tvekan om att själva idén bakom Lissabonstrategin inte bara är nya djärva mål utan också att lära känna varandra. Med det vill jag säga att man inte kan vara bäst på allt. Därför är det här samarbetet så oerhört viktigt. Lissabonprocessens stora betydelse de gångna fem åren kan i det sammanhanget inte nog betonas. Men visst finns det också en risk för oro. Det finns en oro för att det blir mycket prat och mindre handling. Därför ska man väl vara ödmjuk och inte minst själv visa någon form av självkritik. Miljöaspekterna och energin är jättestora viktiga frågor som fordrar samarbete och mindre av konfrontation.

När det gäller energifrågan har vi här och också i nämnden fått en redovisning av den samlade strategin, grundförutsättningarna, mixen som ligger på det finansiella planet, prioriteringarna och grönbokens första del, även om den inte är så konkret i sammanhanget. Då blir min fråga till statsministern: Hur ser man på vidareutvecklingen av det här för att kunna bli mer konkret och inte minst för att få den förnyelsebara energin att utvecklas? Även om egenintressen alltid är starka är det den globala delen och miljöaspekten som är det som måste betonas i detta sammanhang.

Anf. 5 PER BILL (m):

Herr ordförande! Som energipolitiker tycker jag naturligtvis att det är väldigt roligt att Europeiska rådet nu har energifrågan högt uppe på dagordningen. Jag tror också att rätt hanterad kan den nya situationen lösa upp en del problem som har funnits i många europeiska länder när det gäller energipolitiken.

Jag delar statsministerns syn att energimixen är någonting som varje nation ska bestämma själv. Kanske måste till och med varje företag fundera på hur många ägg man vågar lägga i en korg.

Eftersom det är första gången som detta kommer upp och det är första gången som grönboken diskuteras, tror jag att det är viktigt att vi inte bums springer tillbaka till våra skyttegravar och gräver ned oss i förälskelse i ett eller annat energislåg, utan att vi försöker titta på de stora linjerna. Jag skulle vilja höra statsministerns syn på de tre stora linjerna när det gäller europeisk energipolitik och när det gäller svensk energipolitik. Vi har tillväxt, miljö, säkerhet och energibehov i fyra olika dimensioner som man naturligtvis kan få in i detta. Men jag lämnar till statsministern att resonera kring detta.

Anf. 6 MATS ODELL (kd):

Jag vill tacka statsministern för en bra genomgång. Den innehöll en del spännande saker, bland annat att Lissabonstrategin nu har gjort att Europa accelererar ifrån USA. Är det alltså så att gapet när det gäller

ekonomisk utveckling mellan Europa – EU – och USA nu börjar minska? Hittills har det under hela Lissabonstrategins period ökat, trots de ansträngningar som har gjorts. Det är i så fall en intressant och positiv nyhet.

2005/06:31

21 mars

När det gäller energi är jag lite nyfiken på vad som ligger bakom uttalandena att Europeiska rådet nu ska ange strategiska prioriteringar. Vilka styrmedel har EU? Vad innebär det om Europeiska rådet nu anger prioriteringar? Är det lagstiftning eller budgetmedel som ska styra energipolitiken, eller finns det någon tredje mer magisk kraft som finns inombords och som uttalas av stats- och regeringscheferna för att styra energipolitiken, och vart ska den då styras?

Jag har en specifik fråga. Den handlar om den väldiga potential som Göran Persson nämnde, nämligen att använda sig av jordbruksmark för energiproduktion. Vi har ju gigantiska arealer i Europa i dag som ligger i träda beroende på den nuvarande europeiska jordbrukspolitiken. Ligger det inom möjlighetens gräns att förändra jordbrukspolitiken inriktning så att den stöder den typen av utveckling?

Slutligen har jag en fråga som rör regeringens uppläggning av Europaarbetet. Vi har ju i dag på morgonen fått höra att vår Europaminister Bosse Ringholm nu plötsligt rycks ifrån sina viktiga uppgifter i Statsrådsberedningen, där han har länkat Europapolitikens öden, och nu kastas in som utrikesminister. Hur kommer detta att fungera? Får han någon ersättare i Statsrådsberedningen?

Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Jag börjar med den sista frågan. Jag förutser och tror att det inte blir någon avgörande diskussion om den på toppmötet, och det är väl toppmötet som vi ska förbereda här. Skulle frågan komma upp på toppmötet lovar jag att ringa för att konsultera nämnden.

Bo Ringholm fullgör tillfälligt uppgiften som utrikesminister. Han kommer inte att permanent utses till utrikesminister utan kommer att vara kvar i Statsrådsberedningen, så Mats Odell har också i fortsättningen sin gamle gode vän inom nära räckhåll för utvecklande debatter. Jag tror att ni båda tjänar på detta.

Jag går nu tillbaka till de sakfrågor som ska diskuteras. Om inte läget hade varit så allvarligt som det är, skulle vi ha ett oerhört stimulerande och nästan trevligt toppmöte framför oss. Energifrågan, som vi pratar om här, ligger ju i skärningspunkten för nästan alla stora samhällsdiskussioner. Dessutom: Inget land är likt det andra. Det finns en mångfasetterad bild i Europa. Dessutom har olikheterna i sig fötts av olika nationella politiska diskussioner. Den svenska diskussionen om energipolitiken har ju under väldigt många år präglats av kärnkraftsfrågan. Den är fortfarande en viktig dimension, även om den inte är lika laddad, om jag får uttrycka mig vitsigt, som den var för 30—35 år sedan.

Men den tradition som vi lever i finns också i Danmark, i Tyskland och i Österrike, och det är *en* dimension. Å andra sidan finns det länder som har ett annat förhållningssätt till kärnkraften, med Frankrike i spetsen och kanske också vår nordiska granne Finland. Det är alltså väldigt olika ansatser.

Jag tycker inte att EU ska avgöra den här mixen. Det är upp till varje land att göra. Och varje land har säkert goda skäl för att välja sin inrikt-

ning. Jag är helt klar över kärnkraftens välsignelse när det gäller växt-husgaserna. Jag är också helt klar över att vi har ett avfallsproblem med kärnkraften som jag tycker fortfarande är besvärande.

Vidare är jag helt klar över att vi är ett land som har en väldigt stor del av sin elproduktion direkt från kärnkraften. Jag är väldigt säker på att Europas framtid ligger i en diversifiering. Det är den första punkten där jag tycker att man kan sätta ned foten. Vi behöver ha diversifierade energiförsörjningssystem. Det behövs väldigt många olika ägg i korgen, och vi har väldigt många ägg i vår korg som heter kärnkraft. Vi ska inte skaffa oss mer av den varan. Vi har nog, och vi i Sverige kommer under en mycket lång tid att ha mycket kärnkraft i svensk energimix – så är det ju – men vi har inget behov av att skaffa mer.

När vi pratar om försörjningstryggheten måste vi väga in att det finns inte bara en politisk dimension av det slag som vi kanske såg i relationen mellan Ukraina och Ryssland – det finns ju en sådan politisk dimension – utan naturligtvis också en säkerhetsdimension i storskaliga produktionsanläggningar som genom exempelvis terroristattacker kan slås ut. Det är också en dimension som naturligtvis ska vägas in.

Det vi håller på att prestera i våra utvecklade samhällen är mycket sårbart. En del galningar har förstått det och utnyttjar detta för hot. Vi har inget sådant riktat mot Sverige. Det här ska ändå finnas med i bakgrunden när man resonerar.

Carl B Hamilton, det är möjligt att Putin är Folkpartiets bästa vän. Jag håller inte det för osannlikt – om man säger så. Men den ryska dominansen på gassidan är inte sällan kopplad till stora aktörer som, även om de är privata, har väldigt starka band med ryska staten. Ett mönster som vi också ser när vi pratar om energipolitik är att i EU pågår, inte minst drivet av oss själva, en liberalisering och öppning av marknaderna. Det är en intern marknadsutveckling som ska fullföljas. Det är det perspektivet som gäller. De som ska förse denna marknad med energi in är inte sällan jättelika företag, inte sällan kopplade till en eller annan stat. Det finns en obalans mellan efterfrågan och tillförsel i den politiska dimensionen.

Polen och de baltiska staterna vill säkert ha någon typ av europeiskt partnerskap i energifrågan med, skulle jag tro, den underförstådda inriktningen att därmed kunna utöva en bättre påtryckning på Ryssland när det gäller gasfrågan. Jag tror inte att EU kommer att fastna för detta, och jag tror inte att EU ska ta på sig uppgiften att företräda andra nationer i den typen av relation. Däremot måste EU i sin relation med Ryssland hela tiden under de olika typer av samarbetsprojekt som vi har driva linjen att vi ska ha en normal marknadsrelation mellan dem som köper gas från Ryssland och dem som förser Europa med gas. Där har vi möjligheter att trycka på och möjligheter att utöva ett inflytande utan att vi för den skull hamnar i ett partnerskap inom den europeiska unionen.

Carl B Hamilton kom också in på frågan om Sverige skulle vara intresserat av rysk gas. Jag har aldrig dolt att jag är mycket tveksam till det. Jag har aldrig sett den ryska gasen som särskilt attraktiv för Sverige. Jag tror tvärtom att vi i vårt land har en oerhörd möjlighet att utveckla en energiproduktion baserad på våra gröna näringar som skulle komma i ett läge där vi säkert fick tvärstopp om vi brett och storskaligt introducerade rysk gas. Vi har ingen anledning att göra detta. Vi har gigantiska förutsättningar i Sverige, kanske de bästa i Europa, att utveckla en energipro-

duktion baserad på våra gröna näringar. Jag tycker att det vore ett historiskt misstag att i det läget storskaligt introducera rysk gas i Sverige. Det ska vi inte göra. Däremot kan vi säkert komplettera en del gasledningar som finns på olika ställen i landet – det tror jag – exempelvis på västkusten. Men den ryska gasen är inte attraktiv för oss.

När jag sagt detta ska jag väl också säga att när vi diskuterar de gröna frågorna i det här sammanhanget är jag glad över att de gröna frågorna återkommer på EU:s dagordning. Inte minst kommer de energivägen därför att det finns flera länder som, även om de inte resonerar på samma sätt som vi så nästan, ser den här möjligheten. Då kommer energifrågan också att få en ekologisk dimension.

Exempelvis kunde jag nyligen med den polske premiärministern komma överens om att Sverige och Polen ska etablera ett samarbete kring att utveckla bioenergin. I Polen, som ju är ett gigantiskt jordbrukslandskap och som har en landsbygdsbefolkning som söker sin sysselsättning, finns det säkert möjligheter att göra detta.

Svårigheten när vi gör det här och när EU nu går in i detta är att vi inte ska skaffa oss, och skapa, permanenta subventionssystem som är av det slaget att man ersätter en hårt subventionerad verksamhet, livsmedelsproduktion, med någonting nytt.

Däremot, det måste jag säga, har jag inget som helst emot att i ett introduktionsskede – om det ska vara 5, 10 eller 15 år kan väl diskuteras – vara med och bygga upp en produktion som har ett samhällsstöd. Vi kommer aldrig någonsin att kunna utveckla en storskalig grön produktion av energi om vi inte inledningsvis har någon typ av pilotprojekt som har stöd. Det måste vi så att säga kunna ägna oss åt, och det kommer också EU att ställa sig bakom; det är jag ganska säker på.

Jag behöver inte adressera var och en av er därför att det är egentligen de här stora frågorna som ni berör.

Här skulle jag också kunna fördjupa mig i de fossila bränslena och varna, vilket det är på sin plats att göra i Europa, för att glömma klimatdimensionen. Oljan tror jag håller på att så att säga fasa ut sig själv. Oljans produktion har troligen "peakat". Vi kommer att se en minskad oljeproduktion och en ökad efterfrågan, alltså kraftigt stegrande priser. Det är en normal marknadsreaktion. Oljan har alltid rätt pris per definition satt av en marknad, så det är ingenting att gråta över. Men vi kommer successivt allt längre bort från användandet av olja som en bred basenergi. Vi i Sverige har varit framgångsrika i den marschen.

Här beskrivs ibland gasen som den stora frälsaren. Gas finns i betydligt större mängder nära, och gas är ett ädlare energislag än olja – så är det – men det är nästan samma problem som med växthusgaserna. Klimatfrågan löses inte med en gasintroduktion i Europa.

En tredje sak som vi inte ska glömma, sett inte i bara i ett europeiskt perspektiv utan också i ett globalt perspektiv, är att koltillgångarna är enorma. Energi finns i den formen. Kol har vi vant oss vid att definiera bort, men det är också möjligt där att man får genombrott i förbränningstekniken. Vi har ju kommit väldigt långt i dagens koleldade kraftverk jämfört med hur det såg ut för 20–30 år sedan, så det där kan fortsätta att öka.

Skulle man sedan dessutom klara av att binda koldioxiden som släpps ut i olika typer av förråd är det en intressant utveckling, men det vet vi

ingenting om. Vi vet inte hur lång tid det tar, och vi vet inte vad det kommer att kosta. Det enda man rimligen törs gissa är att energipriset hela tiden successivt kommer att stiga. Det gör att det blir allt attraktivare för oss att både inom EU:s ram och nationellt stimulera produktion av energi via de biologiska näringarna.

Mats Odell frågar om det här med EU och USA. Det är räknat per capita. Därmed får du en inre faktor som man ofta glömmar. USA har en kraftig befolkningsökning. Sett bara till bnp-utvecklingen är det ofta så att USA har en ganska imponerande sådan, men sett till bnp-utvecklingen per capita blir den inte så kraftig.

En sak är säker: Sverige har under de gångna tio åren haft en bättre utveckling i bnp per capita. Att hela unionen skulle ha haft det tycker jag också känns sensationellt, men det är de uppgifter vi har de senaste fem åren. Det är väl bra. Sedan ska man kanske säga att det inte behöver betyda att EU är så fruktansvärt framgångsrikt. Det kan ju också vara så att USA presterar lite sämre, vilket man väl ska ha i bakhuvudet. Den amerikanska ekonomin är i betydligt sämre skick än vi vanligtvis vill låtsas om; det är min bestämda uppfattning.

Den amerikanska ekonomin har rejäla bekymmer. Den amerikanska ekonomin är en ekonomi som i huvudsak drivs av inhemsk efterfrågan där framför allt fastighetsmarknaden är en kraftfull motor och, som Krugman sade, en ekonomi där man i huvudsak säljer fastigheter till varandra och lånar pengarna i Kina. En sådan ekonomi får förr eller senare problem.

Jag tillhör de självlärda ekonomernas skara, och min uppfattning är att det i ekonomi egentligen inte är så väldigt svårt att förstå hur saker och ting fungerar. Det svåra är att påverka det där skeendet och att så att säga ta krafttag med sig själv och göra det som är riktigt obehagligt. Men det är inte svårt att inse vad som ska göras.

Ingen kommer att övertyga mig om att det på sikt går att fortsätta med jättelika bytesbalansunderskott som amerikanerna har gentemot sin omvärld. Dessa kommer det förr eller senare att vara tvunget att justera. Då finns det bara två sätt: antingen genom valutan eller också genom att man höjer sin inhemska förmåga att konkurrera – kanske både-och. Det blir tufft, och detta kommer att komma. Det kommer då också att gälla oss som har jättelika exportöverskott gentemot USA.

Notera vår bytesbalans! Jag tror att vi förra året hade en försäljning på 94 miljarder kronor till USA och en import på 24 miljarder, alltså ett plus på 70 miljarder. Vi har ungefär samma situation gentemot amerikanerna som kineserna har. När man ska justera sin relation gentemot Kina kommer man att göra det också gentemot Europa, inte minst gentemot Sverige. Det där kommer att komma; det måste vi förstå. Den amerikanska ekonomin är alltså kanske inte så stark som vi tror men har på många sätt varit en efterfrågestyrd motor för världsekonomin. Det kommer andra kanske att ta över.

Ja, vad mera ska sägas om Lissabonstrategin som ni inte frågat om? Det är energifrågan som är det intressanta. Vi kan vara glada över att vi hävdar oss väl.

Som Sylvia Lindgren sade: Man ska inte skryta. Men det går inte så dåligt för Sverige om vi jämför oss med andra länder i Europa. Det kan ju, som någon gigantisk tänkare har sagt, bero på att vi har tur – det kan

vara så. Å andra sidan tror jag inte att det håller som förklaringsmodell att vi så att säga toppar de här listorna år efter år, utan det finns någonting annat i den svenska modellen.

I Danmark är de också duktiga ska ni veta. Man kan nämna också den nordiska modellen och stora offentliga sektorer som är välskötta och en konkurrenskraft i arbetskraften som är ganska imponerande. Det kan vi vara glada över.

Det går alltså bra för vårt land men kunde naturligtvis gå bättre. Det går inte alltid särskilt bra för Europa, men just nu går det lite sämre för USA. Det är väl situationen i ett nötskal om man ska sammanfatta den.

Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Herr ordförande! Jag fortsätter på energitemat även om ganska mycket bra är sagt. Efter att ha läst grönboken om energi anser jag att ett mycket stort fokus läggs på fossilgas. Det kan vara ett bra alternativ för vissa europeiska länder men inte för Sverige.

Det är ett för litet utrymme för förnybar energi i grönboken. Mest handlar det om konkurrenskraften för el och gas och om konkurrenskraften för industrin. Det mest dramatiska med grönboken är hur kommissionen vill förändra formerna för energipolitiken i Europa. På gammalt känt manér utnyttjar kommissionen den nuvarande krisen till att kräva mer beslutsamhet åt EU. En gemensam extern energipolitik ska upprättas, ungefär som med den gemensamma handelspolitiken. Kommissionen föreslår även en gemensam extern energirepresentant och en europeisk myndighet för koordinering samt att kommissionen får rätt att sluta avtal med tredjeland.

Det här tycker mitt parti är fel väg att gå. Vi behöver ingen ökad centralisering av energipolitiken i EU. Varje medlemsland har olika förutsättningar för en energiomställning. Därför är det lokala engagemanget viktigast.

Vi behöver ett internationellt samarbete som syftar till en hållbar energiförsörjning så att människors behov tillgodoses såväl inom som utanför unionens gränser. Vi behöver också en bättre och effektivare hushållning med energiresurserna. Därför undrar jag om statsministern är nöjd med skrivningarna om förnybar energi. Bör det inte finnas en möjlighet att inta en mer restriktiv hållning gentemot fossilgasen i de medlemsländer som har satsat på andra energislag? Där hoppas jag att Sverige återfinns.

I och för sig har statsministern redan lite grann varit inne på detta – vilket jag är tacksam för – men kanske kunde han utveckla det lite grann. Samtidigt tycker jag att det är bra att statsministern uttrycker sig tydligt när det gäller kärnkraften i Sverige. Vi behöver inte lämna över ännu mer radioaktivt avfall till nästa generation.

Anf. 9 JAN ANDERSSON (c):

Också jag fortsätter på energisidan. Vi tycker att det är bra att man prioriterar energifrågorna. Anledningarna har nämnts här: konkurrenskraft, hållbarhet och försörjningsskäl. Vi har också varit inne på de gröna näringarna. Mats Odell tog upp frågan om det resursslöseri som ligger i att vi inte använder alla arealer som finns.

2005/06:31

21 mars

Jag tror också att om vi hanterar detta rätt kan det framöver för de gröna näringarnas del utgöra ett smörjmedel i den fortsatta reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken.

Självklart ska detta med energimix vara upp till varje land. Det är också ett medskick. Även om vi är överens om det vill jag förtydliga det här.

En stor del här handlar om konkurrensutsättande och avreglering. Nu är det inte per automatik så att en konkurrensutsatt marknad verkligen har en konkurrens. Det krävs ju att det finns aktörer på denna marknad som både är villiga och har förmåga att konkurrera. Vi vet att jättestora affärer är på gång på den europeiska energisidan. Även om man inte är misstänksam kan man väl säga att en del av de här som finns på marknaden har som mål för konkurrensen att köpa upp och bli ensamma kvar med konsumenterna. Det är inte ett speciellt önskvärt läge.

Min fråga blir därför: Har samhället de instrument och de möjligheter som krävs för att se till att det blir verklig konkurrens på den europeiska energimarknaden?

Anf. 10 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Först vill jag tacka statsministern så mycket för föredragningen. Jag är naturligtvis väldigt glad över att energifrågorna så tydligt lyfts fram på det här mötet. Jag har många gånger tidigare framfört just åsikten att miljöfrågorna tydligare måste lyftas fram på EU-toppmötena. Jag är väldigt glad över att statsministern har lyckats övertyga sina medarbetare i Europeiska rådet om att faktiskt diskutera de här frågorna.

Jag tycker också att det är väldigt bra att statsministern mycket tydligt betonar att EU-frågorna inte har en rättslig grund för någon EU-politik. Men precis som Sven-Erik från Vänsterpartiet måste också jag markera att det finns skrivningar och förslag här som kan tolkas som att EU försöker göra en energipolitik på EU-nivå. På mötet måste statsministern vara väldigt tydlig och ta avstånd från de tendenserna.

Vidare tycker jag att det är väldigt viktigt att den här politiken genomsyrar alla områden så att den inte stannar bara hos energiministrarna, utan minst lika mycket ska den finnas hos transportministrarna, finansministrarna och dem inom forskning, miljö och så vidare – detta alltså för att all politik ska genomsyras. Faktum är att energipolitiken och klimatpolitiken måste hanteras i alla de här sakutskotten.

Jag vill även höra statsministerns kommentar till Tysklands socialdemokratiska miljöministers utspel förra veckan som var väldigt tydligt. Han ansåg att det här förslaget inte är bra, att man satsar alldeles för mycket pengar på kärnkraftsforskning och alldeles för lite pengar på förnyelsebara energikällor. Det var en ganska kraftig markering. Frågan är om statsministern kommer att hjälpa den tyske miljöministern med de här frågorna på EU-toppmötet. Bland annat har han skrivit att mellan år 2002 och år 2006 satsade EU 1,23 miljarder på forskning om kärnkraftsutvecklingen, medan två och en halv gång mindre gick till forskning om förnyelsebara energikällor. Detta stämmer illa med den bild man nu försöker ge av att man ska satsa mycket mer. Där krävs det en ordentlig förändring.

Slutligen, herr ordförande, är jag också glad över att statsministern lyfter fram jämställdhetsfrågorna på EU-toppmötet. Där finns det nog väldigt mycket kvar att göra på EU-nivå. Det är kanske inte de mest kontroversiella skrivningarna och förslagen som finns här, men någon gång måste man börja. Om jag inte minns fel är det väl så att de flesta tjänstemän inom EU tillhör det manliga könet – 87 % eller något i den stilen. Jag förutsätter därför att EU som ett första steg ser till att man har en mer jämställd tjänstepolitik för sina egna anställda och att det blir mer kvinnor i EU-kommissionen.

Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr ordförande! Jag tar det allra sista först. När jag sitter här i salen tittar jag på jämställdheten med varannan man och varannan kvinna på den ena sidan av bordet. Men när låter jag blicken svepa över Ulf Holms sida här är det ”alfahannar” rakt igenom. Det är naturligtvis för en jämställdhetsivrare som Ulf Holm ett något smärtsamt sällskap att befinna sig i.

Men här finns modellen, och detta ska vi introducera i Europa med Ulf Holms stöd – sent ska syndaren sig omvända. Välkommen i de frälstas skara, Ulf Holm!

Jämställdheten är en viktig fråga; det är vi överens om. Vad vi ser är illustrativt.

Ni kommer tillbaka till några frågor som har varit uppe men lite specificerat i frågeställningarna.

Jag börjar med Sjöstrand. Det finns mycket fossilgaskramande. Ja, det gör det, och det är inte så konstigt. Det här har varit och är basförsörjningen av energi i många europeiska länder. Dessutom är det mycket smidiga system med hög driftsäkerhet och med en teknisk kultur i de här länderna. Om jag inte missminner mig har Tyskland 50 % av sin energibalans i form av gas. Hälften av den gasen i sin tur importeras från Ryssland. Det säger vad det på många sätt handlar om. Hos våra vänner i Baltikum är det också väldigt mycket gas. Särskilt när man så småningom har stängt Ignalina är detta naturligtvis ännu mer understruket.

Det är helt naturligt att man går mot naturgas. Hellre ser jag naturgas än kol och hellre naturgas än olja men naturligtvis ännu hellre någonting annat som inte är fossilt – det är självklart – samtidigt som vi inte ställer om de här systemen på kort tid. Länder som fortfarande har – detta glömde jag att säga i mitt första inlägg – en väldigt slösaktig attityd har naturligtvis som främsta förnybar energikälla sparandet. Så är det. Det är en enorm möjlighet som ligger i detta. Inte sällan är energin fel prissatt i många länder.

Jag har ingen anledning att moralisera över de länder som traditionellt har försörjts med gas och sitter fast i det systemet och som nu känner att deras försörjningstrygghet hotas. Det är naturligtvis inte alldeles kul att vara regeringschef eller ansvarig politiker i ett land som en vinter kanske är beroende av att importera gas och gasen plötsligt inte finns där. Det är klart att då är försörjningstryggheten någonting som är oerhört viktigt. Då går det inte att gå ut på gator och torg och prata om att i stället utveckla bioenergi. Folk säger: Det kan vi väl göra när vi har fått tillbaka varmvattnet. Det är faktiskt verkligheten på många ställen; det måste vi se.

Jag är alltså ingen gaskramare men förstår att gasen betyder väldigt mycket i många länder.

Vad kommissionen försöker göra, Sven-Erik, är naturligtvis något som kommissionen alltid försöker göra. Det är, höll jag på att säga, deras skyldighet att försöka flytta fram sina positioner. På samma sätt som de gör det och regelmässigt får mothugg av råden sker det också nu. Energirådet har ju avvisat det allra mesta av det här. Men något är det väl ändå värt att betänka att kommissionen så att säga kan hjälpa till i den här europeiska utvecklingen; annars blir det meningslöst. Ett totalt status quo är det ingen som vill ha, men en energimix och nationella politiska beslut är sådant som hör ihop. Det ska inte ligga på europeisk nivå. Att jämföra med handelspolitiken är fel därför att handelspolitiken naturligtvis är en kompetens som ligger på europeisk nivå och som ska ligga där. Energitolitiken hör inte hemma där, så det är liksom två helt skilda *cases*.

Jan Andersson är inne på en väldigt viktig fråga som jag inte tycker att vi har några bra svar på. Det har varit väldigt mycket av avreglering och marknadstänkande i energisektorn. Vad du nu pekar på är vad som händer. Det pågår en koncentration av antalet producenter som dessutom sysslar med, kan vi säga, en vertikal integration. Man blir också i praktiken detaljdistributör och storproducent – man äger hela kedjan.

Jag rekommenderar er – vårt land har ju på många sätt gått före – att ringa runt och fråga elleverantörerna vad det kostar att köpa el. Ni kommer att se att konkurrensen inte är bedövande. Det är svårt att få dessa marknader att fungera och att få dem att fungera på ett sådant sätt att konsumenten gynnas. Samtidigt skapas det nya kraftiga vinster i industrin, inte sällan på grund av, eller tack vare, politiska beslut. Ta exempelvis elcertifikaten i vårt fall som ju är någonting som vi alla vill ha. Det är klart att det skapar vinster i industrin. På något sätt måste de föras tillbaka till konsumenterna. Finns det då inte ett vettigt konkurrenstryck är det svårt att se hur det där går till.

Koncentrationstendenserna i europeisk energiproduktion är påtagliga. De konkurrensfunktioner som finns på marknaden är mycket svaga. Det är klart att det här är ett problem som vi bör uppmärksamma inom EU men också i Sverige. Det var få som förutsåg den här utvecklingen när den väl sattes i gång i vårt land, men några insåg vad som skulle kunna komma att hända. Det har tyvärr inte blivit som vi hoppades. Det är inte en vibrerande marknad med stenhård konkurrens – för att uttrycka det så. Detta är definitivt ett problem. Instrumenten här är svaga; de borde utvecklas mer.

Ulf Holm, energirådet har varit ganska bryskt när man tittat på vad kommissionen sagt. I slutsatserna nu finns det inte, tycker jag, några problem som inte hanterats tidigare. Vi kan väl leva med slutsatserna.

Sedan finns det andra som har andra utgångspunkter. Det är klart att kärnkraftsindustrin är mäktig i Europa. Den är stark och en enkel lösning för väldigt många. Den är frestande – visst är det så. Jag utesluter inte att det kommer att byggas en hel del kärnkraft i Europa. Som i så många andra sammanhang har vi redan gjort det andra tänker göra. Vi har ju varit före och så att säga nått vår övre gräns för detta. Andra saker bör utvecklas i vårt land.

Återigen: En storskalig utveckling nu av kärnkraften och det sedan sker någonting någonstans på jordklotet och vi alla är på plats när det

händer, då kommer den verksamhetens sårbarhet övertydligt att demonstreras. Inte för många ägg av samma slag i en korg är nog den visdom man lärt sig genom åren. Det är lätt att säga och förbaskat svårt att genomföra, lite slarvigt uttryckt. Men det är en intressant diskussion. Jag tycker att det känns som att vi i denna församling står varandra ganska nära. Det är väl ett bra uttryck för att vi har haft en rätt lång och folkbildande energipolitisk debatt i Sverige. Det är bra. Det finns inte så många kärnkraftskramare i detta rum. Den siste av sitt slag ...

Anf. 12 CARL B HAMILTON (fp):

De första skola vara de sista och tvärtom.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på nya partirundor.

Anf. 14 KENNETH G FORSLUND (s):

Mycket handlar i dag om energipolitiken. Men statsministern inledde också med att flagga för att tjänstedirektivet kommer att komma upp. Det finns ett kort stycke i förslaget till beslut på det här toppmötet som handlar om tjänstedirektivet – egentligen bara en arbetsinstruktion för fortsatt arbete. Om det här utvecklas väl kan det förhoppningsvis bli det stora ämnet på ett framtida toppmöte. Det är viktigt med ett bra tjänstedirektiv. Ett sådant vore välkommet.

Utmaningen ligger i att vi har så olika ekonomisk utvecklingsnivå mellan de olika länderna. Samtidigt är det sannolikt så att ett mycket gott sätt att överkomma de stora skillnaderna och att minska dem och öka tillväxten och välbefindandet i hela EU är just tjänstehandeln. Samtidigt som det finns en inbyggd konflikt i detta är det alltså en viktig väg att gå.

Men är det politiskt möjligt att hitta en lösning som alla kan känna sig bekväma med? Det är jag lite intresserad av att höra statsministerns bedömning av.

Kommissionens ståndpunkt i dag har ju förflyttats ganska radikalt jämfört med deras ursprungliga ståndpunkt. Den är betydligt mycket mer på den svenska linjen i dag. Men har kommissionen kraften att driva detta i mål och lägga fram ett förslag som alla kan enas om kring tjänstedirektivet? Är det politiskt möjligt? När skulle det – möjligen – kunna vara klart?

Sedan har jag en liten fråga till. Statsministern sade här att det inte blir några utrikespolitiska slutsatser på det här toppmötet. Innebär det också att det inte heller blir någon diskussion om Vitryssland och valet där?

Anf. 15 LARS LINDBLAD (m):

Jag kan inte låta bli att kommentera en sak. Jag är lite tveksam till om jag ska se det som smickrande att bli utpekad som alfahanne. Möjligen är det så.

Anf. 16 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Det ska du absolut!

Anf. 17 LARS LINDBLAD (m):

Men för att gå in på kapitlet självvrannsakan lite grann tror jag också att vi måste se att den här matematiken inte alltid är det som styr. När det väl gäller de avgörande besluten kan jag notera att det även på den andra sidan sitter två män på de högsta positionerna. Vi har väl alla en hemläxa att göra där.

Det är väl lite grann det som också kan kopplas till Lissabonstrategin. Även om det ska finnas en viss förnöjsamhet i detta om man jämför med andra europeiska länder, även om de ju inte är *hela* omvärlden, är det klart att vi borde fokusera lite mer på vårt höga prisläge och de låga investeringarna inom näringslivet. Det är ju det som vi verkligen behöver arbeta med.

Jag skulle också vilja kommentera den diskussion som har varit om energisektorn, energifrågan. Jag tror liksom statsministern och flera andra att bioenergin rätt skött är en bra framtida tillväxtbransch inom energimarknaden. Jag tror inte att vi här hittar den nya lösning som ska ersätta kärnkraften, vattenkraften, biogasen och så vidare. Vi står ju inför växande behov av energi. Jag tror att detta kan få en väldigt positiv utveckling vid sidan av de andra energislagen. Väldigt snabba kast tror jag bara leder till att vi importerar mycket från bland annat Sydamerika, som är redo att göra detta.

Jag kan också konstatera när det gäller jordbrukspolitiken att jag har mött väldigt framsynta företagare som till exempel använder rapsolja till oljepannor, vilket är väldigt spännande. Men de har klagat på den snedvridna konkurrensen inom EU:s jordbrukspolitik och gentemot livsmedelssektorn. Men man kan väl ändå konstatera att det som vi nu har gjort i halvtidsöversynen av jordbrukspolitiken faktiskt leder till att de friköplade stöden går att använda fullt ut till energiproduktion. Den styrningseffekten finns alltså inte längre. Det som jag tror att vi ska fokusera på nu är att vi inte ska grusa den utveckling som sker i detta genom att hitta på nya snedvridande stöd i jordbrukspolitiken som kan leda fel.

I fråga om Lissabonstrategin är konkretion det jag känner det största behovet av. Det finns många vällovliga mål, men det är väldigt svårt när vi sedan ska koka ned detta till något reellt. Det finns mycket fokus på, och pratas väldigt mycket om, små och medelstora företag. Men det finns fortfarande väldigt mycket annat fokus. Man kan bara titta på den här globaliseringsfonden, som vi alla i det här rummet tycker väldigt illa om. Där har man väldigt mycket fokus på att det ska vara tusen anställda som ska sägas upp för att man ska få tillgång till detta. Väldigt mycket av drivkrafterna i den europeiska politiken sker gentemot de stora företagen.

Jag noterade en sak som var väldigt intressant. Det var Carl-Henric Svanbergs, Ericssons vd, kritik av Sverige och Europa. Det faller kanske i och för sig inte så väldigt väl ut inom socialdemokratien, men det intressanta i det han säger är att han inte själv tror, även om han företräder ett väldigt stort företag, att det är där tillväxten sker. Han pekar ut behoven i de små och medelstora företagen. Det skulle vara intressant, för vi pratar mycket om bättre regler och en massa olika saker, att höra statsministerns funderingar. Vilka är de tre mest konkreta åtgärderna på EU-nivå respektive på nationell nivå som ska till för att vi verkligen ska få tillväxt för de små och medelstora företagen?

Herr ordförande! Jag vill återvända till grönboken om energi. I allmänna ordalag diskuteras ju där vad EU bör göra för att påverka energimixen. Jag erinrar mig att för några år sedan uttrycktes en oro här i Sverige för att EU skulle kunna tvinga Sverige att ha en viss utbyggnad av vattenkraften. Det fanns vissa procentsatser satta i någon tabell någonstans. Min fråga till statsministern blir därför: Är du beredd att tydligt markera att epoken med vattenkraftsutbyggnad i Sverige är slut och att man därför kan räkna med att det bara blir fråga om smärre effektiviseringar av befintliga vattenkraftverk i framtiden? Varje lands mix har naturligtvis konsekvenser för andra länders energipolitik. Då undrar jag också: Ska Sverige ta sådan hänsyn till våra grannländer när vi överväger vår mix?

Å andra sidan är ju frågan: Att överväga vår mix, hur gör vi det? Vi vill naturligtvis att man ska påverka det här med ekonomiska styrmedel, bland annat utsläppsrätter. Då är jag tillbaka i grönboken. Man skriver i grönboken att man vill göra en fullständig översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det ger en möjlighet att ytterligare förbättra systemet. Där finns det en punkt som jag tycker är grundläggande och mycket väsentlig. Därför vill jag fråga: Är du beredd att driva på för att utsläppsrätterna auktioneras ut i stället för att som nu delas ut gratis? Jag menar att det är en grundläggande funktion för det systemet.

Avslutningsvis vill jag också bara göra en liten kommentar. Du var inne på elcertifikaten för en stund sedan och sade att alla ville ha dem. Så är det kanske ändå inte. Vi har varit ganska avvisande till de här gröna elcertifikaten och dessa dubbla styrmedel när vi nu har utsläppsrätter. Och vi är skeptiska till att man i EU-sammanhang börjar tala om vita elcertifikat. Det kan ju bero på vad de ska innehålla, men en stor skepsis tror jag som sagt ändå att man ska ha till den typen av extra certifikatsystem som styrmedel när vi kan använda utsläppsrätter.

Anf. 19 MATS ODELL (kd):

Jag tycker att vi har haft ett väldigt intressant och trivsamt energipolitiskt seminarium med Göran Persson. Han har delgivit oss sina tankar om smått och stort, högt och lågt, om attraktiviteten i rysk gas och så vidare. Det för mig tillbaka till ett par frågor som jag ställde som statsministern inte svarade på. Lennart Fremling var också inne på detta. Nu träffas Europeiska rådet. Det ska inte vara bindande lagstiftning. Det ska anges strategiska prioriteringar. Då ställde jag frågan: Vilka styrmedel har Europeiska rådet? Vilka styrmedel har EU över huvud taget? Vilka styrmedel anser Du att EU ska ha när det gäller energipolitiken? Är det lagstiftning? Det har vi uppenbarligen tagit bort. Är det budgetmedel som ska anslås? Eller är det så att Europeiska rådets uttalanden har något slags magisk kraft som likt Adam Smiths osynliga hand styr allt till rätta?

Min andra fråga handlade om kopplingen till EU:s jordbrukspolitik. Redan i dag är det väl så att ett kilo spannmål i livsmedelssektorn i Sverige är värt ungefär en krona medan motsvarande i energisektorn är värt fyra kronor. Här behövs det kanske inte så mycket stöd om man skulle kunna ändra på jordbrukspolitiken. Du svarade inte heller på den frågan.

Slutligen tar jag naturligtvis också den här klacksparken om balansen mellan kvinnor och män. Jag förstår att det känns frestande för Göran

Anf. 20 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr ordförande! Mats Odell är så ohyggligt partipolitisk. Vi har ju en seminarieövning här, och försöker förstå vår samtid lite bättre. Men låt mig ändå uttrycka glädje över att vi tycks vara på väg att bli överens här i EU-nämnden om att stödja regeringens förslag om en jämställdhetspakt i Europa. Det är bra, för vi har just haft en votering i Europaparlamentet där de borgerliga partiernas representanter har röstat emot. Då är det bra om åtminstone Mats Odell kan vara med här. Det gläder mig.

Så gick det där. Ni frågar vilka styrmedel vi har. EU ska ju inte ha så mycket styrmedel på det här området. Det är vi överens om. Vad EU sysslar med är väl att på marginalen stötta viss forskning och på marginalen ha lite pilotprojekt. Och så är det *peer pressure*, alltså att man jämför *best practice*, de bästa praktikerna för hur man gör det här i verkligheten och hur man lyckas. Finns det något land som till exempel har lyckats bli av med fossilberoendet vid uppvärmning av fastigheter? Finns det något sådant land i Europa? Ja, det gör det. Sverige är nästan där. Hur har ni gjort? Jo, så här ser vår mix ut... Det är den typen av signaler det handlar om. Jag vill inte ha ett EU som bestämmer över detta. De ska inte ha kompetens för det.

Sedan ska man inte glömma bort att väldigt mycket av energidiskussionen styrs av nationella förutsättningar, alltså vilket utgångsläge man har. Om vi inte satt med våra jättelika tillgångar i arealer, i de areella näringarna, kanske vi inte skulle vara så oerhört engagerade i bioenergin. Det är klart, det är inte svårt att se. Jag tror att det mer är den typen av saker, vad man har fått med sig som naturlig förutsättning, som styr hur man resonerar energipolitiskt än något annat.

Det är alltså snarare, Mats Odell, Lapp-Lisa än Adam Smith. Adam Smiths osynliga hand tror jag inte ett dugg på. Däremot tror jag på Lapp-Lisas mycket enkla konstaterade att man byter ej bort den skatt man fått. Här har vi faktiskt fått en skatt i Sverige, och det är våra gröna näringar. De bör vi kunna använda. Så vi håller oss till Lapp-Lisa och skjuter iväg Adam Smith. Jag tror att det är klokt, och de som kombinerar det där tror jag får problem.

Lennart Fremling är ju oerhört intressant att lyssna till. Jag har stor respekt för Lennart och hans kompetens på både miljö- och energiområdet. Vi kommer inte att säga något om vattenkraft i den meningen att jag ska deklarerat och i slutsatserna få intaget något om att nu är vattenkraftsepoken slut. Det ska inte EU lägga sig i. Vi kan ju tycka det i Sverige. Vi kan effektivisera och göra den vattenkraftsutbyggnad som redan är gjord mer energirik, om man säger så. Det är väl ingen här i rummet som drömmer om några stora projekt på det området.

Men det är å andra sidan också svensk energipolitisk låsning i ett nötskal. Vad talar vi om? Vi är skeptiska till kärnkraften, för att inte säga starka motståndare. Vi är skeptiska till vattenkraftsutbyggnaden, för att inte säga starka motståndare. Vi vill inte ha olja, vi vill inte ha kol och vi vill inte ha naturgas. Då återstår inte så mycket annat än att försöka få tag i solen på något annat sätt. Då är det just nu biobränsle som är en idé. Vi

kommer att få vara lite mindre dogmatiska, tror jag, på marginalen. Dock ser jag ingen vattenkraftsutbyggnad framför mig. Det gör jag inte.

Sedan var det mixen, vår mix. Ska vi ta hänsyn till grannarna? Det är också en väldigt svår diskussion. I ett avseende gör vi ju det. Det är de avreglerade, öppna, nordiska elnäten. Där kan man ju säga att vi på något sätt tar hänsyn till våra grannar. Vi producerar i Sverige och exporterar till andra. När vi har toppar som vi inte klarar importerar vi därifrån. Sedan vet vi inte exakt hur den kilowattimme som så småningom tickar ut som energiförbrukning är producerad. Men vår mix står med väldigt mycket vatten och väldigt mycket kärnkraft. Vi kanske möter en dansk mix som rentav har oljekondens på toppen, vad vet jag.

I den meningen finns det en sådan optimering i näten. Men går du över på andra sektorer, som hushållsuppvärmning, och en annan sektor som vi inte ens har talat om i dag, transportsektorn, ser det naturligtvis väldigt svårt ut att ta hänsyn till grannarna när man gör det här. Det är också en tanke, att vi ju väldigt lite diskuterar transportsektorn. Det känns som om uppgiften är för stor för många för att man ens ska våga ta sig an den. Jag är övertygad om att det också där för vår del finns väldigt stora möjligheter med biobränslet.

Jag är mycket tveksam till auktion på utsläppsätter – för att inte säga motståndare. Det blir ofta väldigt snedvridna prisbilder och ofta väldigt felaktiga marknadssignaler. Vi har ju en stor erfarenhet av auktion exempelvis när vi delade ut de här 3 G-rättigheterna. Det var ingen kul erfarenhet, om man ska uttrycka sig försiktigt, med facit i hand. Å andra sidan: Ger man sig i kast med de kapitalistiska principerna och styrinstrumenten hamnar man ibland i prissättningsens elände. Och som prissättningsmekanism är auktion ibland inte så tokigt. Jag tror dock inte på det.

Lars Lindblad sade en sak som också är viktig att påpeka, som är energipolitiskt central. Du talar om att det är bra om vi producerar mer energi, och det behöver inte ersätta något annat för behovet växer hela tiden. Det där är ett av de bekymmer vi har, att kunna åstadkomma en *decoupling*, alltså att koppla ifrån ekonomisk tillväxt till motsvarande tillväxt i energiförbrukning. Det är en uppgift vi har. Det går inte att se, i ett större perspektiv, en vettig lösning på energifrågan om vi inte åstadkommer detta. Jag tror att det åstadkoms med modern teknik, med väldigt sofistikerade styrinstrument där framför allt vår informationsteknologi tas till vara fullt ut. Det finns sådana möjligheter. Lyckas vi inte koppla loss tillväxt från energiförbrukning sitter vi illa till. Vi vill fortsätta ha kraftig tillväxt, men inte fortsätta ha samma kraftiga tillväxt i energiförbrukningen. Det är det svåra.

Konkretion i EU:s resonemang – ja du vet, tanken med den här Lisbonstrategin är ju att det ska läggas upp på så sätt att utifrån strategins övergripande resonemang och jämförelser länderna emellan, *peer pressure*, ska det tas fram handlingsplaner i varje land. Det är där konkretionen ska utvecklas. Det har nu skett, och det sker. Jag tycker att det ser ganska bra ut, rimligt. Men det får inte gå längre än så. Jag vill inte ha ett europeiskt råd som sitter och diskuterar exakt hur vi ska utveckla exempelvis den svenska arbetsmarknadspolitiken. Det vill vi göra själva. Det har de i och för sig anledning att diskutera och värdera. Det kan de göra. Men det är vi som fattar besluten. Konkretionen ligger i handlingsplanen.

Vilka tre åtgärder skulle jag vilja se för att få maximal tillväxteffekt? Jag tror att jag på den punkten är rätt förutsägbar. Vi har ingen anledning att ändra vår grundläggande ekonomisk-politiska mix. Den består ju av en tilltro till människors kunskap och kompetens, alltså forskning och utbildning måste vara en sådan basal historia.

En annan sak är människors trygghet. Vi kommer aldrig någonsin att kunna driva en ekonomi enbart baserad på export. Det är ohyggligt centralt att inse. Många av de stora ekonomierna i Europa har problem med att man inte har inhemsk efterfrågan. Vad man har är en extremt konkurrenskraftig exportindustri som vräker ut varor och skapar stora bytesbalansöverskott.

Det är *en* del av ekonomin. Men det tredje ben som måste finnas är inhemsk efterfrågan. Och vad ska man få tyska konsumenter att efterfråga? Rimligen är det att tyskar börjar tro på framtiden, att man känner sig trygg, att man inte sitter med, som i Harzkommissionens förslag, ett a-kassesystem som innebär att efter ett år är du utan försörjning. I ett sådant land smyger sig osäkerheten in, där osäkerheten smyger sig in störtdyker inhemsk efterfrågan och där inhemsk efterfrågan försvinner finns det inga småföretag. Småföretag lever ju väldigt ofta på inhemsk efterfrågan. Det är, så att säga, den stora drivkraften. Sysselsättningen växer naturligtvis genom inhemsk efterfrågan, och inhemsk efterfrågan drivs, som jag tror, av människors tro på framtiden och människors upplevelse av trygghet.

Vår modell med tro på forskning och utbildning, vår modell med insikt om att människors allmänna livsbetingelser också avgör deras förmåga att efterfråga och vår modell med tilltro till att samhället har en roll att spela också i det här sammanhanget genom vettig infrastruktur och allt sådant, det är där det ligger.

Det är inte särskilt upphetsande. Det är långsiktigt, det är tålmodigt och det är framgångsrikt. Men det kan självklart bli bättre. Om man tror att det är någon enstaka skatt som fixar till det här, eller något skattetryck på en viss procent, är man fel ute. Om det vore så enkelt skulle naturligtvis alla länder ha gjort det redan. Det är inte där det ligger. Det ligger i det här stora greppet. Där fungerar vi just nu i Sverige lite bättre – inte så lite heller, utan mycket bättre – just för att vi har båda sidor, både en konkurrenskraftig exportindustri och en inhemsk efterfrågan som växer väldigt kraftigt.

Han har rätt, Svanberg. Det kommer inte att vara hans Ericsson som skapar de här stora, nya sysselsättningseffekterna. Däremot är hans Ericsson viktigt för den svenska bytesbalansen och därmed en del av vår ekonomiska ryggrad. Detta bidrar i sin tur till att vi har en makroekonomi som ger låg räntor, låg inflation och bra reallöner och som därmed skapar den positiva spiralen i inhemsk ekonomi.

Så hänger det ihop. Och jobben kommer att komma. Det är mer troligt att de kommer i Bengts Transport och Service än i Ericssons tillverkning av smarta telefoner. Men utan Ericssons telefoner finns det heller inga kunder hos Bengts Transport och Service. Så hänger det ihop.

Det blev ju riktigt bra, får man säga, om man tänker efter själv! Inte så tokigt. Det är kul att det går lite bättre för Sverige.

Sedan var det också Kenneth Forslund, som hade stora frågor. Först var det tjänstedirektivet. Ja, vi behöver ha ett tjänstedirektiv. Jag vill inte

att de här frågorna ska avgöras av domstolen. Det vill jag inte. Jag tror att vi före årets slut får ett fungerande förslag. Sedan ska det tröskas hem också, men jag tror det.

Kommissionen har backat ned väsentligt. Det är parlamentets kompromiss som utgör grunden för det framtida tjänstedirektivet. Där har vi också fått en kompromiss mellan höger och vänster i Europa, och skulle det här fungera tycker jag att det känns hoppfullt. Jag kommer att väldigt hårt försvara parlamentets kompromiss. Den är något som vi inte bara kan leva med utan tycker är en bra utgångspunkt.

Jag utesluter inte att vi kommer att anta ett uttalande om Vitryssland. Men det är inget uttalande som kommer att splittra unionen. Vi har väldigt likartad uppfattning om hur valet gick till och om att vi också kan se framför oss att åtgärder vidtas mot den vitryska regimen. Det är Europas sista diktatur. Den finns på en timmes flygavstånd från Stockholm. Där bor tio miljoner människor, lika många som i Sverige.

Jag tog upp det här med min polske kollega när vi träffades i förra veckan, att vi tillsammans, Sverige och Polen, borde göra samma insatser i Vitryssland som vi gjorde i Ukraina för att stötta en framväxande demokratisk struktur. Det är säkert något som vi också kan ta hjälp från europeiska krafter i övrigt för att göra.

Jag tror att det var de frågor som du tog upp: tjänstedirektivet, en politisk lösning, Vitryssland, utrikespolitik. Därmed tror jag att jag har svarat på de frågorna också.

Anf. 21 KARIN THORBORG (v):

Herr ordförande! Jag tänkte också ta upp det här med jämställdhet. Naturligtvis ser jag väldigt positivt på att jämställdhetsfrågorna kommer upp på EU-nivå. Jag är väldigt glad i dag, och jag tycker faktiskt att jag har bidragit en del till det här. Om statsministern kommer ihåg tipsade jag om det här vid utfrågningen efter det toppmöte där ungdomspakten diskuterades. Jag berömde då statsministern för det och föreslog att statsministern skulle ta ett liknande initiativ men byta ut ordet "ungdom" mot "kvinnor". Statsministern lovade då att tänka på saken. Det har han tydligen gjort nu, och det är jag tacksam för.

Jag hoppas att de här fina orden i jämställdhetspakten också ska bli en realitet. Jag kan inte låta bli att ställa den i relation till vad som händer i verkligheten. I pakten står det bland annat att man ska bekämpa könsstereotyperna mönster, särskilt det som är relaterat till den könssuppdelade arbetsmarknaden. Men i verkligheten planeras ju just nu i ett av de stora EU-länderna något som verkligen står i strid mot de här orden. Det är lätt att skriva en sak, men det ska efterlevas också. Det finns en tydlig motsättning mellan det som skrivs och verkligheten när det gäller de här bordellerna i Berlin under fotbolls-VM. Därför undrar jag om statsministern tänker ta tillfället i akt att påpeka detta.

Sedan vill jag fortsätta med det här med tjänstedirektivet. Det ryktas att flera regeringar vill föra in den här ursprungslandsprincipen igen, möjligen genom att kalla den något annat, ömsesidigt erkännande eller något liknande. Då vill jag bara fråga om regeringen kommer att motsätta sig att den här ursprungslandsprincipen eller något med liknande innebörd förs in i direktivet.

2005/06:31

21 mars

Anf. 22 JAN ANDERSSON (c):

Jag vill ta upp ytterligare en fråga på energiområdet. Vi har ju i Sverige historiskt haft väldigt låga energipriser. Inte minst när jag träffar företrädare för industrin finns det de som tror, och lever i, förhoppningen att vi bara får en reaktor till får vi tillbaka våra konkurrensmässigt goda, låga, energipriser. Hur ser statsministern på det här? Vi kommer ju med säkerhet inte att få tillbaka de här ensidigt låga energipriserna för svensk del. Hur är medvetenheten bland konsumenter och i industrin på elprissidan?

Anf. 23 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Jag vill först kommentera det statsministern sade i ett tidigare inlägg. Jag tycker kanske att det var lite osmidigt att nedvärdera jämställdhetsfrågorna på det sätt som han gjorde. Jag tycker att de är viktigare än så. Statsministern vet mycket väl att vi som enda parti har två stycken språkrör. Det är svårt, med en ledamot i den här nämnden, att vara fler än en. I det här fallet blev det en man, men vi har en kvinna också. Jag kan inte riktigt bli transsexuell – nej, det kan jag inte, Mats Odell.

Jag tycker alltså att jämställdhetsfrågorna är betydligt viktigare än så. Jag tycker också, precis som Karin Thorborg tog upp, att det finns väldigt mycket att göra. Det är väldigt allmänna skrivningar, men jag är faktiskt väldigt positiv till att vi lyfter upp detta. Jag försöker vara väldigt positiv, så jag är lite ledsen att statsministern försökte trycka ned mig på det sättet. Det finns mycket att göra.

När vi sedan går vidare på energipolitiken är det även där väldigt många vackra ord, men som jag förde fram i det tidigare inlägget är ju verkligheten den att man i dag ger mycket mer pengar till forskning om kärnkraft än man ger till det som statsministern och mitt parti vill lyfta fram, nämligen förnyelsebara energikällor. Det är ju den verkligheten som finns i EU.

Jag tycker inte att EU-politiken ska ta över energifrågorna. Samtidigt är det så att mycket av den EU-politik som finns i dag också handlar om energipolitik. Det handlar till exempel om: Var går resurserna i forskningspolitiken? Var lägger man pengar när det gäller de transeuropeiska nätverken? Det handlar om stora motorvägsbyggen, flygplatsbyggen och så vidare. Det är just de områdena som vi kanske vill lägga lite mindre pengar på för att i stället satsa på järnvägspolitik och så vidare. Det måste nu ordentligt gå från ord till handling för att vi ska få en mer hållbar utveckling, en ekologisk utveckling som liknar det som våra partier har samarbetat om under den här mandatperioden; att nå större framgångar inom miljöteknik och göra den förändring som är nödvändig för framtiden. Jag hoppas att statsministern lyfter upp detta ordentligt på EU-toppmötet. I de frågorna har han mitt fulla stöd.

Anf. 24 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr ordförande! Jag är ledsen om Ulf Holm tog illa vid sig. Jag försökte vara lite skämtsam. Ulf Holm skulle naturligtvis ha suttit på den andra sidan av salen. Det hade blivit perfekt, 4–4. Då hade det varit lättare att angripa det gäng som också röstade emot i Europaparlamentet.

Ibland blir placeringen i lokalen lite missvisande. Jag är ledsen att Ulf Holm blev ledsen.

2005/06:31

21 mars

Det finns en dimension i Ulf Holms resonemang som jag vill peka på. EU ska inte bli gigant i forskningsfrågor. Det är också någonting som vi faktiskt driver i nationell politik. Den europeiska forskningspolitiken är inte stor och ska heller inte bli stor. Den är marginell. Men det är klart att ser man på det marginella som sker finner man att det är en felaktig fördelning. Det kan man hålla med om. Tittar man sedan på våra möjligheter att vrida detta rätt igen ser vi att de naturligtvis är oändligt mycket större på nationell nivå och ska så vara. Så är det.

Jan Andersson tog upp låga energipriser. Vi har fortfarande låga elpriser i Sverige. Inte minst har den svenska industrin mycket konkurrenskraftiga elpriser. Det går att jämföra med Europa i övrigt. Så är det.

Om priserna är fel satta är de alltid snedvridande, och det är klart att en energi som betalas med ett högt pris blir man väldigt försiktig med hur man använder. Man hushållar på ett klokare sätt naturligtvis. Vi kommer i framtiden att se stigande energipriser, skulle jag gissa. Och det kommer att betyda att vi kommer att vara än mer försiktiga med hur vi använder den energi vi producerar. Det tycker jag också är väldigt klokt.

Jag kan bara ta en sådan enkel sak som när oljan storskaligt introducerades. Jag är så pass gammal att jag kommer ihåg när de svenska villorna gick från att värmas upp med ved och koks till att basera sin uppvärmning på oljeeldning. Då kostade oljan 75 kr kubikmetern.

Det var en fröjd att få slänga ut den gamla vedpannan, och det var en enorm arbetsbefrielse för väldigt många att slippa hålla på med denna eländiga ved. Eftersom jag själv är uppvuxen med att ha rensat byggskräp för att elda i pannan tyckte jag inte att olja var så tokigt när den kom. Men då kostade den 75 kr kubikmetern. I dag betalar vi gott och väl 10 000 kr för samma kubikmeter, och det är säkert inte slut med detta. Det är i ett nötskal 40 års utveckling.

Energipriserna är en funktion av tillgång och efterfrågan. Tillgången på olja kommer att minska, efterfrågan kommer att öka och varan kommer att stiga i pris. Så blir det. Att tro att vi ska komma tillbaka till dessa låga priser är naivt, felaktigt och farligt. Så blir det inte.

Vi är ändå konkurrenskraftiga, och ingen i det här rummet har ett intresse av att driva en svensk energipolitik som straffar ut svensk basindustri. Det vore dumt. Det tänker vi inte göra någon av oss.

Däremot kan man ju stimulera basindustrin till att bli allt klokare när det gäller hur man använder sin energi. Där ser vi väldiga framgångar, inte minst i pappers- och massaindustrin i dag. Ta Södra Skogsägarnas produktion som exempel. De är ju i dag nettoproducenter av energi på ett mycket betydande sätt. Det har hänt någonting här som är dramatiskt. Och det hade naturligtvis inte inträffat om vi hade hållit nere energipriserna. Det ska man också komma ihåg.

Till Karin Thorborg vill jag säga att det är sant, vi har varit ihop om det här. Vi har kört det ihop. Det är kul, tycker jag. Jag tackar för den insatsen. Så det kan gå till när man sitter och resonerar på det här viset. Vi ska inte ha de här nämnderna och samråden för att dunka varandra i huvudet. Det finns ett och annat som sägs av politiska motståndare eller meningsfränder som man bör passa på att norpa till sig och omsätta i praktisk handling. Det här var ett sådant initiativ. När du påminner mig

nu kommer jag ihåg det. Det tycker jag är kul. Tack ska du ha! Annars har man ju en tendens att tro att det som blir bra har man kommit på själv. Det är inte alltid sant, om jag säger så.

Det som pågår i Berlin inför fotbolls-VM är svårt att egentligen riktigt ta till sig. Det är rätt märkligt hur olika man kan se på de här frågorna i två länder som är grannar och som i övrigt på många sätt har en väldigt likartad samhällsstruktur. Vi har helt olika utgångspunkt ideologiskt i synen på jämställdhet. Det är där det startar. Det påverkar det tyska samhällsbygget och det har påverkat det svenska.

Vi har all anledning att försöka driva vår linje. Thomas Bodström gör det mycket kraftfullt i olika sammanhang. Jag kommer också att göra det, vid de tillfällen då det är lämpligt att ta upp det naturligtvis.

Ursprungslandsprincipen är borta och den bör fortsätta att vara borta. Det är en framgång i tjänstedirektivsresonemanget. Vi är emot den idén. Den kan naturligtvis återuppträffas av någon djuping som tycker att det är bra att få in. Då ska vi vara på vår vakt. Man får väl försöka luta sig mot Karin Thorborg då också och försöka hålla ihop om den saken. Men den här gången är det ingen fara, det är det inte.

Det är väl, herr ordförande, i stort sett vad det handlar om. Det är ett trevligt toppmöte vi har framför oss, där jag gärna ser att nämnden är samlad för att kunna följa händelserna och konsulteras.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det kommer vi att göra. Vi tackar statsministern och hans medarbetare och konstaterar sammanfattningsvis att det finns ett stöd för regeringens här redovisade ståndpunkter inför toppmötet.

Innehållsförteckning

2005/06:31

21 mars

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	1
Anf. 3 CARL B HAMILTON (fp)	5
Anf. 4 SYLVIA LINDGREN (s).....	6
Anf. 5 PER BILL (m).....	6
Anf. 6 MATS ODELL (kd)	6
Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	7
Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	11
Anf. 9 JAN ANDERSSON (c)	11
Anf. 10 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	13
Anf. 12 CARL B HAMILTON (fp)	15
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 14 KENNETH G FORSLUND (s).....	15
Anf. 15 LARS LINDBLAD (m).....	15
Anf. 16 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15
Anf. 17 LARS LINDBLAD (m).....	16
Anf. 18 LENNART FREMLING (fp).....	17
Anf. 19 MATS ODELL (kd).....	17
Anf. 20 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	18
Anf. 21 KARIN THORBORG (v).....	21
Anf. 22 JAN ANDERSSON (c)	22
Anf. 23 ULF HOLM (mp).....	22
Anf. 24 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	22
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	24